

Spoločné dedičstvo v spoločnej Európe

Motto:

“Prepojení minulostí, spojení pre budúcnosť.”

Rozporuplný proces zjednocovania a rozdeľovania Európy sa dotýka nielen politiky, ekonomiky a sociálnej sféry, ale aj kultúry, prírody, ochrany životného prostredia, a najmä globálnych otázok nášho budúceho jestvovania. Významné miesto v zápase za porozumenie a spoluprácu krajín Európy má tiež kultúrne a prírodné dedičstvo. Uvedomila si to aj Rada Európy, ktorá pri príležitosti 50. výročia svojho vzniku zorganizovala kampaň **Európa, spoločné dedičstvo**, o ktorej sme v našom časopise už informovali (v čísle 5/1999, s. 275–276). V období od septembra 1999 do septembra 2000 viac ako 40 európskych krajín pripravilo množstvo aktivít, podujatí a projektov, ktorými priblížilo úžasný kultúrny a prírodný potenciál najmä svojim občanom. Významné boli aj medzinárodné aktivity a spoločné európske projekty, ktoré iniciovala Rada Európy, ale aj mnohé zúčastnené krajiny.

Podľa priebehu kampane nielen u nás, ale aj v iných krajinách, je zrejme, že prevládli aktivity, ktoré by sa realizovali aj bez ohľadu na ňu, podujatia organizované len pri príležitosti kampane boli skôr výnimkami. Tým sa, samozrejme, neznižuje ich význam, naopak, takto mali možnosť uplatniť sa v širšom medzinárodnom kontexte. Z významnejších aktivít a podujatí konaných na Slovensku možno spomenúť napríklad Bratislavské hudobné slávnosti 1999 a 2000, Kultúrne leto Bratislava 2000, cyklus stredných škôl “Uchovajme dedičstvo otcov”, súťaž detí “Poznaj a chráň prírodu”, cyklus článkov o pamiatkach a prírode v detskom časopise MAMATATAJOJO, veľtrh kultúr-

neho dedičstva Nostalgia Expo 1999, súťažnú prehliadku Ekoplágát 1999, Mesiac kultúrneho a prírodného dedičstva (18. apríl – 18. máj 2000), Dni Európy v Bratislave, Korunovačné hry 2000, historické hry na mnohých hradoch a v slovenských mestách. Súhrnne išlo o viac ako 400 podujatí.

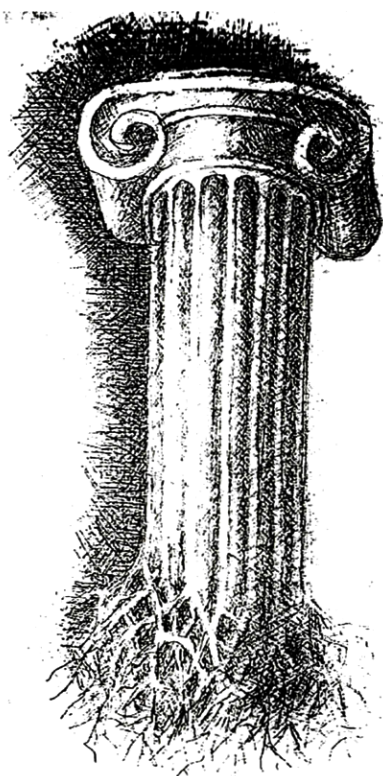
Slovensko sa zúčastnilo na viacerých aktivitách iniciovaných zahraničím, najmä v projektoch “Panoráma hudobného dedičstva”, “Film a európske dedičstvo”, podieľalo sa na vzniku európskej asociácie historických miest, ako aj na projektoch “Historické univerzitné trasy” a “Cesty človeka a železa”. Naše organizácie z oblasti kultúry, prírody a životného prostredia ponúkli zahraničiu viacero projektov, z ktorých možno spomenúť najmä Bienále ilustrácií Bratislava 1999, putovnú výstavu Schola Ludus – kvapaliny, Veteran rallye 500 km slovenských 2000, festival pohybové-

ho divadla Kauklia 2000 (divadlo Aréna), medzinárodnú detskú súťaž Ex libris (Mestská knižnica Hlohovec), Rímske pamiatky na strednom Dunaji (Nadácia kultúrneho dedičstva Bratislava), sympóziu “Kultúrna krajina: realita alebo výtvarná spoločnosť” (TU Zvolen), cyklus “Prírodné a kultúrne dedičstvo Slovenska” (Slovenská poľnohospodárska univerzita), Envirofilm 2000, Hudobné dedičstvo strednej Európy (VŠMU), Tourfilm 2000 a ďalšie.

Záverovými podujatiami väčšieho rozsahu a významu boli najmä Dni európskeho kultúrneho dedičstva 2000 na tému “Rímske pamiatky na Slovensku” (otvorené 9. 9. 2000 v Bratislave a v Rusovciach – Gerulate) a 10. ročník Výstupu na 101 hradov Slovenska v októbri 2000. Slávnostným a spoločenským vyvrcholením kampane na Slovensku bol záverečný koncert festivalu “Bachov rok – Slovensko 2000” 17. decembra 2000. Tento cyklus koncertov k 250. výročiu úmrtia génia svetovej hudby J. S. Bacha patril k najnáročnejším a najúspešnejším projektom kampane “Európa, spoločné dedičstvo” v Slovenskej republike.

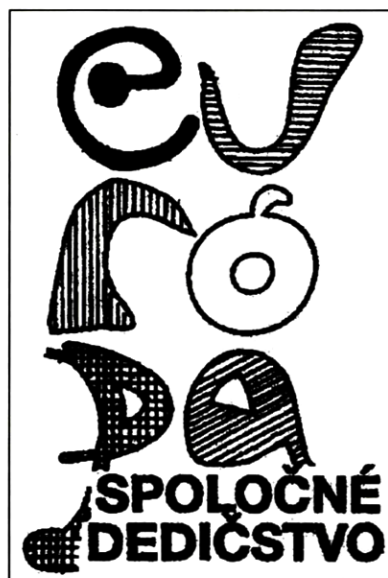
Aj v európskom meradle má kampaň Rady Európy dve vyvrcholenia. Spoločenským záverom bolo stretnu-

tie zástupcov všetkých zúčastnených štátov v pobaltskej Rige v dňoch 7.–10. decembra 2000. Hodnotením celého cyklu podujatí kampane sa bude zaoberať konferencia ministrov krajín Európy zodpovedných za ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva, ktorá sa má uskutočniť v apríli 2001 v slovinskej Portoroži.

V názve kampane možno viacerých znepokojuje možnosť zneužitia na potláčanie národných a regionálnych črt kultúrneho a prírodného bohatstva každého štátu, v tomto prípade však Rade Európy ide najmä o hľadanie spoločných riešení na zachranu a prezentáciu hodnôt "starého kontinentu". Ide o budovanie spoločného európskeho priestoru, v ktorom každá krajina, každý región môže uplatniť svoj špecifický vklad. Národy, spoločenstvá, etnické a náboženské skupiny rozdelené krivdami minulosti môžu dosiahnuť, aby práve kultúrne a prírodné dedičstvo bolo tým tmelom, ktorý zviaže nad ťarchou minulosti v prospech budúceho partnerstva v zjednocujúcej sa Európe. Lebo rôznorodá mozaika nášho spoločného európskeho dedičstva nemôže byť kompletná, ak z nej vy-

padne čo len jeden malý kamienok. Pre kvalitu budúcnosti musíme využiť posolstvo, ktoré nám minulosť poskytuje. Kampaň Rady Európy "Európa, spoločné dedičstvo" splnila v tomto poslaní dôležitú úlohu. Dúfame, že tento celoeurópsky projekt nebol posledný.

Jaroslav Liptay

Dni mladých ekologov a environmentalistov na KEE UKF v Nitre

Výchova k ekologickému a environmentálnemu mysleniu vyžaduje o. i. tvorivejší prístup k vzdelávaniu, hlavne na vysokých školách. Prijímanie vedomostí formou prednášok, ktoré oboznamujú študentov s poznatkami dostupnými v učebniciach a odbornej literatúre, treba obmedziť na minimum, viac pozornosti a času by sa malo venovať iným formám získavania poznatkov.

Pri výučbe na Katedre ekológie a environmentalistiky Fakulty prírodných vied Univerzity Konštatína Filozofa v Nitre sa kladie dôraz na postupné formovanie obsahovej a metodologickej stránky výučby tak, aby sa vyprofilovali učitelia a odborníci dobre pripravení pre prax. Cieľom výučby je usmerňovanie poslucháčov pri osvojovaní si tých vedomostí, ktoré budú potrebovať pre svo-

ju prácu. Musia mať prehľad a vedieť sa zorientovať nielen v predmete a obsahu vedných disciplín, ktoré sú súčasťou učebného plánu, ale aj v praktickej činnosti. Takýmto netradičným spôsobom výučby je určite praktické seminárne štúdium.

Študent si na zadanej téme seminárnej práce osvojuje poznatky z tejto disciplíny formou praktického využitia, pričom si overí potrebu dopĺňania poznatkov dodatkovým štúdiom a zabezpečovaním podkladov a materiálov z ďalších zdrojov, prípadne inštitúcií. Pri riešení konkrétnych problémov sa orientuje vo svojom odbore z hľadiska vedomostí získaných z vyučovacieho procesu, ktoré si takto môže doplniť praktic-